

ת"ד 9058/08/15 - מדינת ישראל נגד מאור מימון כהן

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד

ת"ד 9058-08-15 מדינת ישראל נ' כהן
בפני כבוד השופטת נועה חקלאי

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רחל סימון סבג
נגד
מאור מימון כהן
ע"י ב"כ עו"ד עמית פלצ'י
המאשימה
הנאשם

הכרעת דין

בהתאם למצוות סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב 1982, אני מודיעה כי זיכיתי את הנאשם מהעבירה של אי מתן זכות קדימה להולכת רגל במעבר חציה, אך הרשעתי אותו ביתר העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

רקע- כתב האישום

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בו נטען כי ביום 4.2.15 בשעה 10:30 או בסמוך לכך, נהג הנאשם ברכב ברחוב אייר באשקלון, מצפון לדרום, ברשלנות, לא איפשר להולכת הרגל קולידיץ סבטלנה, ילידת 1936, לחצות בבטחה את הכביש במעבר חציה ופגע בה. כתוצאה מהתאונה נחבלה הולכת הרגל חבלות של ממש בראשה כמפורט בכתב האישום, ונאלצה לעבור שיקום קוגנטיבי ותפקודי באשפוז.

הוראות החיקוק שיוחסו לנאשם הן: גרימת תאונת דרכים שתוצאתה חבלות של ממש, נהיגה בקלות ראש ואי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חציה - עבירות על סעיפים (2)62, (2)38, (3)38 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א 1961 ותקנות 21(ב)(2), 67(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א 1961 (להלן - "תקנות התעבורה").

הנאשם כפר במיוחס לו. הנאשם הודה בכך שפגע עם רכבו בהולכת הרגל אשר חצתה את הכביש במעבר החציה והודה בתוצאות התאונה, אך כפר בכך שנהג ברשלנות וכפר באחריותו לתאונה. לדבריו הולכת הרגל החלה לחצות במעבר החציה לאחר שהנאשם הגיע למעבר החציה.

2. מטעם המאשימה העידו השוטר סימון טרטקובסקי (ע"ת 1) אשר גבה את הודעתה של הולכת הרגל, השוטר עדי מלול (ע"ת 2) אשר ערך דוח פעולה (ת/2), הולכת הרגל, הגב' סבטלנה קולידיץ (ע"ת 3), בנה של הולכת הרגל,

יבגני קולאדיץ (ע"ת 4) ובוחן התנועה המשטרתי, יצחק מויאל (ע"ת 5), אשר ערך דוח בוחן ומסמכים נוספים וצילם תמונות (ת/5-12/ת).

מטעם ההגנה העידו הנאשם (ע"ה 1), והמומחה מר מעוז אבי (ע"ה 2), אשר ערך חוות דעת (נ/1).

העובדות שאינן במחלוקת

3. כפי שעולה מכפירתו של הנאשם וכפי שעולה מהעדויות שנשמעו, מרבית העובדות בתיק אינן במחלוקת. אין מחלוקת ביחס לעובדות הבאות:

- במקום מעבר חציה שנראה היטב ותמרור 306 ניצב מצד ימין של המעבר ברור ונראה לעין (עמ' 18 ש' 22-24).
- הנאשם נסע באיטיות, במהירות שלא עלתה על 5 קמ"ש. (עמ' 19 ש' 29-33).
- הולכת הרגל חצתה את הכביש במעבר חציה ונפגעה מרכבו של הנאשם.
- הולכת הרגל נמצאה שכובה על הכביש כשכתם הדם, המצביע על מיקומה הסופי של הולכת הרגל, נמצא במרחק של 0.4 מ' אחרי קצה מעבר החציה, ובמרחק של 1.2 מ' מחזית הרכב. חזית רכב הנאשם נמצאה 0.8 מ' לפני קצה מעבר החציה. (עמ' 18 ש' 9-10 וגם ת/8).
- הולכת הרגל נחבלה חבלות של ממש כמפורט בכתב האישום.

השאלות שבמחלוקת:

4. השאלות עליהן יש ליתן מענה במסגרת הכרעת הדין הן כדלקמן:
- האם הולכת הרגל נפלה ונחבלה כתוצאה מפגיעת הרכב או שנפילתה נבעה כתוצאה מכך שמעדה, וללא קשר להימצאות הרכב במקום?
 - האם הנאשם התרשל והאם רשלנותו היא שגרמה לתאונה?
 - האם קיימת רשלנות תורמת של הולכת הרגל ומשמעותה.
 - האם קיימים מחדלי חקירה ומשמעותם.

האם הולכת הרגל נפלה ונחבלה כתוצאה מפגיעת הרכב או שנפילתה נבעה כתוצאה מכך שמעדה, וללא קשר להימצאות הרכב במקום?

5. לא נמצאו על הרכב סימנים מהם ניתן ללמוד על מקום האימפקט (עמ' 20 ש' 6-8). ע"ת 5 ציין כי מצא על הרכב ניגובי אבק בדופן ימין ובדופן שמאל של הרכב, אך אלו אינם קשורים לתאונה (עמ' 19 ש' 1-6).

הולכת הרגל, ע"ת 3, לא ידעה לומר אם נפגעה מדופן הרכב או מחזית הרכב: "ש. אז את לא זוכרת איזה חלק של הרכב פגע בך? ת. לא זוכרת. אני לא משקרת." (עמ' 13 ש' 3-4).

כפי שציינה ב"כ המאשימה, הולכת הרגל הינה ילידת 1936, במועד התאונה היתה בת 79. אושפזה כתוצאה מהתאונה לחודשיים עם חבלות קשות בראשה, עם פגיעה בקוגניציה, וסובלת מדימנסיה (עמ' 11 ש' 13, 23-24).

6. הבוחן המשטרתי, ע"ת 5 שלל את האפשרות שהולכת הרגל נפגעה מדופן הרכב. לדבריו: "כשהולכת רגל נפגעה מדופן ימין של הרכב במצב כזה הולכת הרגל אמורה להיזרק או ליפול בדופן ימין של הרכב, קרי להחזיר את הולכת הרגל (צ"ל למקום) שממנו חצתה, כלומר למדרכה. ושם, כביכול, היינו אמורים להבחין באיזה ממצא אחר כלשהו. בעניינו לא היה כל ממצא בצד ימין של הרכב..." (עמ' 18 ש' 12-15).

לדבריו: "הממצא שמצאתי, כתם הדם מכיוון חזית הרכב על הכביש, מלמד אותנו שהפגיעה לא היתה בדופן ימין של הרכב אלא מהחזית. בנוסף הסקתי שהפגיעה הייתה בחזית הרכב. גובהה של הולכת הרגל 1.5 מ' מכך אני למד שהפגיעה לא הייתה חזקה אלא קלה וכתוצאה ממנה, הולכת הרגל פשוט נהדפה קדימה, וזה מצביע על המיקום של הפגיעה מחזית הרכב ולא מהדופן. (עמ' 18 ש' 16-20)..." "גם אם במצב של נפילה לכיוון דופן ימין של הרכב, לא היה מצב בו הייתי רואה כתם דם בחזיתו של הרכב. זאת אומרת שהפגיעה הייתה בחזית הרכב ולא בדופן" (עמ' 18 ש' 22-24).

בחקירתו הנגדית אישר ע"ת 5 כי כתם הדם אינו בחזית הרכב אלא מימינו (עמ' 20 ש' 31), אך עמד על כך שהולכת הרגל נפגעה מחזית הרכב ונפלה בזווית (עמ' 21 ש' 1-12). למען ההבהרה ראוי לציין כי כתם הדם נמצא 1.2 מ' לפני חזית הרכב, אך לא ממש לפני הרכב כי אם קצת ימינה, לעבר המדרכה, כפי שניתן לראות היטב בתמונות (למשל נ/2).

ע"ת 5 שלל את האפשרות שהוצגה בפניו לפיה הולכת הרגל נשענה על דופן הרכב ועפה קדימה. לדבריו: "אם הולכת הרגל היתה נפגעת בדופן ימינה, הוקטור שלה היה חוזר אחורנית ולא קדימה" (עמ' 21 ש' 13-26).

7. ע"ה 2 לא חלק בחוות דעתו (נ/1) ואף לא בעדותו בבית המשפט על קביעתו הנחרצת של ע"ת 5 כי הולכת הרגל נפגעה מחזית הרכב.

נהפוך הוא, ניתן למצוא בסעיף 6.3.2 לחוות הדעת (נ/1) תימוכין לעמדתו של ע"ת 5: "הנהג הפוגע/דוחף "קלות" את הולכת הרגל עם דופן **פינה קדמית** ימנית..." (ההדגשה שלי - נ.ח.).

גם עדותו של ע"ת 4, יבגני קולאדיץ, בנה של הולכת הרגל, אשר הגיע לזירה, מחזקת את המסקנה כי ע"ת 3 נפגעה מחזית הרכב. לדבריו: "ראיתי את אמא שלי שוכבת ומסביבה שלולית של דם. היא שכבה על צד ימין והרגליים היו על מעבר החציה" (עמ' 13 ש' 19-20).

8. היחיד שטען כי הולכת הרגל מעדה ופגעה בדופן הרכב הוא הנאשם. לדבריו:

"פתאום היא צעדה לכיוון מעבר החציה, מעדה לי על האוטו מצד ימין עם הידיים שלה, הרגשתי כמו מכה קטנה כזו וראיתי אותה נופלת אחורה על הראש" (עמ' 24 ש' 19-20).

בחקירתו הנגדית אישר שכלל לא ראה את הולכת הרגל בזמן הפגיעה (עמ' 28 ש' 33): "לא ראיתי אותה בזמן הפגיעה."

בני ראה אותה בזמן הפגיעה והזהיר אותי. ש. אז איך אתה יודע שהיא מעדה על האוטו שלך? ת. כי הרגשתי את הפגיעה, ראיתי אותה והיה עד בני שהיה איתי באוטו. ש. אתה לא יודע מה בני ראה. ת. בני ראה." (עמ' 28 ש' 23-33).

זאת ועוד, הנאשם העיד כי הולכת הרגל החזיקה שקית בידה שבקושי הצליחה להרים ולא ידע ליתן הסבר הכי צד הצליחה להרים את שתי ידיה לעבר רכבו:

"ש. אתה רואה אישה מבוגרת מתעסקת עם שקיות? ת. שקית אחת. היא בת 90, היא לא יכולה להרים בקושי". (עמ' 28-34 ש' 29 עמ' 1). "ש. אתה אומר שבקושי היא יכלה להחזיק שקית, אז איך בדיוק היא יכלה לקחת את הידיים לעבר הרכב שלך כמו שאתה אומר? ת. לקחה את הידיים, מאיפה אני יודע...?" (עמ' 29 ש' 14-16).

9. למרות נחרצותו של הנאשם כי הנוסע ברכבו "בני" ראה את המעידה של הולכת הרגל אל עבר הרכב, הוא נמנע מלהביאו לעדות. (ביום 6.7.16, ביקש ב"כ הנאשם כי העד בנימין בן זקן יוזמן באמצעות בית המשפט, וביום 30.10.16 הצהיר ב"כ הנאשם כי יוותרו על עדותו של העד).

אין צורך להכביר מלים על משמעות הימנעות צד מלהביא עד שיכול לתמוך בגרסתו.

בעניין זה נפסק לא אחת:

"...כלל נקוט בידי בתי המשפט מימים ימימה, שמעמידים בעל-דין בחזקתו, שלא ימנע מבית המשפט ראייה, שהיא לטובתו, ואם נמנע מהבאת ראייה רלבנטית שהיא בהישג ידו, ואין לכך הסבר סביר, ניתן להסיק, שאילו הובאה הראייה, הייתה פועלת נגדו. כלל זה מקובל ומושרש הן במשפטים אזרחיים והן במשפטים פליליים, וככל שהראייה יותר משמעותית, כן רשאי בית המשפט להסיק מאי-הצגתה מסקנות מכריעות יותר וקיצוניות יותר נגד מי שנמנע מהצגתה" (ע"א 2275/90 לימה חברה ישראלית לתעשיות כימיות בע"מ באמצעות בנין דור בע"מ נ' פרץ רוזנברג, פ"ד מז(2), 605, 614-615 (1993). (ההדגשות לא במקור)

ראו גם

"אי הבאת עד רלוונטי מעוררת, מדרך הטבע, את החשד, כי יש דברים בגו וכי בעל הדין, שנמנע מהבאתו, חושש מעדותו מחשיפתו לחקירה שכנגד... ככלל, אי העדת עד רלוונטי "יוצרת הנחה לרעת הצד שאמור היה להזמין...". (ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' מתתיהו ואח', פ"ד מה 4 651, 658).

10. הולכת הרגל בהודעתה ת/3 שללה את האפשרות שנפלה מעצמה ועמדה על כך שהרכב שפגע בה הוא שהפילה (ת' 3 ש' 20-21).

יש לציין כי מצאתי ליתן משקל אפסי להודעתה של הולכת הרגל (ת/3), זאת בשים לב לכך שהודעתה נגבתה כחודש וחצי לאחר התאונה, לאחר שהיתה מאושפזת עקב חבלת ראש, ובשים לכך שלא זכרה כלל כי מסרה הודעה (עמ' 10 ש' 15, 28), (עמ' 11 ש' 2). זאת ועוד, גם במועד גביית עדותה, סירבה לחתום על הודעתה עד שבנה יאשר זאת, ולפיכך הודעתה כלל לא נחתמה על ידה. (ראו עדות ע"ת 1, גובה ההודעה - עמ' 7 ש' 10).

11. עדותה של הולכת הרגל בבית המשפט בעניין נסיבות התאונה היתה מבולבלת:

"ש. שאלו אותך אם נפלת לבד על הרכב במסגרת ההודעה שלך ברעות? ת. אף אחד לא בא אליי, אני לא זוכרת. ש. עכשיו את זוכרת אם נפלת על הרכב? ת. לא. הכל היה מהר. לא ראיתי את האוטו. איך אני יכולה לזכור אם אין לי זכרון?" (ע' 11 ש' 5-1).

למרות עדותה המבולבלת, ולמרות שדברים רבים לא זכרה, הולכת הרגל חזרה מספר פעמים על כך שהרכב שהגיע משמאלה, פגע בה ברגל שמאל ולאחר מכן נפלה ונחבלה בראשה מהנפילה. (ראו עמ' 9 ש' 24-23). כך לדבריה: "אני נפלתי על המדרכה, לא על האוטו. קיבלתי מכה עם הראש במדרכה ואני לא זוכרת שנפלתי על האוטו. כשהאוטו פגע בי בצד שמאל של הרגל היתה לי פגיעה מאוד חזקה בצד שמאל. נפלתי לצד ימין, קיבלתי מכה חזקה ואני לא זוכרת." (עמ' 10 ש' 8-11)

בחקירתה הנגדית: "ש. את זוכרת את הרכב לפני שהתחלת לחצות את הכביש? ת. אני לא זוכרת כי איבדתי את ההכרה. מה שאני זוכרת זה שכאשר באתי לחצות במעבר החציה הרגשתי מכה חזקה ברגל שמאל. נפלתי וקיבלתי מכה חזקה בראש מהכביש ואיבדתי את ההכרה." (עמ' 12 ש' 23-20).

"ש. האם את זוכרת איזה חלק של האוטו פגע בך? החלק הקדמי או צידו של הרכב? ת. התחלתי לחצות, חציתי פס אחד, פס שני ואז מצד שמאל שלי פגע בי רכב." (עמ' 13 ש' 2-1).

מעדותה, ועל אף הבלבול לאור הפגיעה בראשה, ולאור ההתדרדרות במצבה הרפואי, עולה בבירור כי נפלה כתוצאה מפגיעת הרכב ולא כתוצאה ממעידה או מאיבוד שיווי משקל אשר אינו קשור להימצאות הרכב במקום.

12. לאור המפורט, אני מעדיפה את עדותו הנחרצת של ע"ת 5, עדות שנתמכת בעדות ע"ה 2 ובעדותה של ע"ת 3 (למרות הבלבול הרב בדבריה), על פני עדותו של הנאשם, אשר כלל לא ראה את שלב הפגיעה בהולכת רגל ונמנע מלהביא לעדות את הנוסע שהיה עימו ברכב.

על כן, אני קובעת כי הוכח מעבר לכל ספק שהפגיעה בהולכת הרגל היתה בחזית (יכול ופינה קדמית) של הרכב, וכי הולכת הרגל נפלה כתוצאה מפגיעת הרכב ברגלה ולא כתוצאה ממעידה שאינה קשורה להימצאות הרכב.

האם הנאשם התרשל? האם רשלנותו היא שגרמה לתאונה?

13. חובותיו של נהג כלפי הולך רגל אשר חוצה את הכביש במעבר חצייה הוסדרו בתקנות התעבורה, בין היתר בתקנות 51, 52(6) ו-67(א) לתקנות התעבורה.

תקנה 51 לתקנות התעבורה קובעת:

"לא ינהג אדם רכב אלא במהירות סבירה בהתחשב בכל הנסיבות ובתנאי הדרך והתנועה בה, באופן שיקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב".

תקנה 52 לתקנות התעבורה קובעת:

"בכפוף לאמור בתקנה 51 חייב נוהג רכב להאיט את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו, בכל מקרה

שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא, ובמיוחד במקרים אלה:

(1) ...

(6) בהתקרבו למעבר חציה;

תקנה 67 (א) לתקנות התעבורה קובעת:

"נוהג רכב המתקרב למעבר חציה, והולכי רגל חוצים במעבר, יאפשר להם להשלים את החציה בבטחה ואם יש צורך בכך יעצור את רכבו לשם כך."

בתחילת שנת 2015 (אחרי קרות התאונה), תוקנה תקנה 67 לתקנות התעבורה באופן שהוספו ס"ק 67 (א1) ו-67(א2). תקנה 67(א1) קובעת כדלקמן:

"נוהג רכב המתקרב למעבר חציה, יאט את רכבו אם הולך רגל עומד על המדרכה בסמוך למעבר החציה ואם ניכר שבכוונתו של הולך הרגל לחצות את הכביש, ייתן לו זכות קדימה."

14. בית המשפט העליון עסק רבות בסוגיית חובות נהג אשר מתקרב עם רכבו למעבר חציה.

כך בע"פ 558/97 **מלניק נ' מדינת ישראל** קבע בית המשפט מהן הנסיבות להן צריך נוהג רכב ליתן דעתו בהתקרבו למעבר חציה:

"עליו ליתן דעתו לכך, אם יש מי אשר מתכוון לחצות את הכביש במעבר החציה; ואם כן להתאים את מהירות נהיגתו למקרה של חצייתו את הכביש. במסגרת זו, וכדי לכבד את זכות הקדימה של הולך הרגל במעבר חציה, עליו לצפות שזה ינסה לחצות את הכביש; שאולי לא יהיה ער לרכבו המתקרב; אולי יטול על עצמו סיכון של חציה על אף התקרבות הרכב; אולי יסמוך על כך שהרכב יכבד את זכות הקדימה שלו. עליו להתחשב גם באפשרות של התנהגות רשלנית מצידו של הולך הרגל"

בע"פ (ב"ש) 7145/01 **מ"י נ שעובי ינון** נפסק:

"אין הנהג רשאי לצאת מתוך ההנחה, שמולו עומד הולך הרגל הסביר. יתרה מזו, ובאופן בסיסי יותר, מוטל על הנהג הנטל לבדוק את כוונת הולך הרגל, ולא ההיפך... על כן, במצב של אי וודאות, אל לנהג להשלות את עצמו ש"יהיה בסדר". מחובתו הראשונית בהתקרבו למעבר חציה, לוודא שלא יפגע בהולך רגל. הנהג אינו יכול לדרוש מהולך הרגל לשדר באופן פוזיטיבי את רצונו לחצות את הכביש, ובכל מקרה אחר להמשיך בנהיגתו למעבר החציה."

ברע"פ 6918/02 - **מנשה אחיה נ' מדינת ישראל**, נפסק:

"במצב שבו אין זה ברור אם הולך הרגל עומד לחצות את מעבר החציה אם לאו, ואין אינדיקציה לכאן או לכאן, חייב נהג הרכב לצפות אפשרות כזו ובמקרה מתאים אפילו להאט את רכבו עד כדי עצירה לפני מעבר החציה."

בעפ (ת"א) 70642/08 **מדינת ישראל נ' יעקב בן בידה תגדייה**, נפסק:

"הנה-כי-כן, נהג רכב המתקרב למעבר חצייה חייב ליתן דעתו ולצפות אף אפשרות של התנהגות רשלנית מצידו של הולך הרגל. חובה זו קיימת לא אך במצב שבו עומד הולך הרגל על סף מעבר החצייה, פניו אל-עבר הכביש, והתנהגותו מבטאת כוונה לחצות את הכביש. חובה זו קיימת גם במצב שבו מתעורר ספק אם אדם הנמצא בסמוך למעבר החצייה מבקש לחצות את הכביש אם לאו."

בבג"צ 8150/13 - דליה כרסנטי נ' פרקליטות המדינה-המחלקה הפלילית, נפסק:

"הכלל הראשון הוא כי על נהג המתקרב למעבר חצייה מוטלת אחריות מוגברת. זהו השטח של הולך הרגל. אכן, גם על הולך הרגל חלים כללים בהגיעו לשטח זה, אך על השולט בכלי בעל-כוח קטלני מוטלת האחריות, הראשונה במעלה, לנהוג בזהירות. אחריות זו כוללת, על-פי הפסיקה, חובה לצפות, במידה זו או אחרת, את האפשרות כי הולך הרגל עלול להתרשל - כך במיוחד כלפי קבוצות אוכלוסייה ממוקדות כגון ילדים וקשישים..."

הכלל השני הוא כי האחריות אינה מוחלטת. אין עסקינן באחריות קפידה. העבירה היא גרם מוות ברשלנות. טרם מורשע נאשם בעבירה כזו, על התביעה להוכיח שלשה מרכיבים: התרשלות, גרימת מוות, וקשר סיבתי משפטי ועובדתי ביניהן".

15. לאחר שבחנתי את הראיות שהובאו בפני אני קובעת שהנאשם התרשל.

רשלנותו מתבטאת בכך שעל אף שהבחין בהולכת רגל קשישה, עומדת במרחק של כחצי מ' משפת הכביש, על המדרכה סמוך למעבר החציה, גופה אל עבר מעבר החציה, לא ווידא הנאשם ולא בדק את כוונת הולכת הרגל, והחל בנסיעה אל עבר מעבר החציה.

16. לא נעלמו מעיני דברי הנאשם לפיהם: "הבחנתי בהולכת רגל... נעצרתי לפני מעבר החציה, היתה לה איזו שקית, היא מבוגרת, היא התעסקה בה, הסתכלתי עליה... ראיתי לאחר כמה שניות שלא ירדה מהכביש, הורדתי את הרגל מהברקס, ופתאום היא צעדה לכיוון מעבר החציה, מעדה לי על האוטו..." (עמ' 24 ש' 16-30).

ראשית, כמפורט לעיל, לא קיבלתי את גרסתו של הנאשם לפיה הולכת הרגל מעדה לו על האוטו. מעבר לכך, הנאשם הבחין שהולכת הרגל מתעסקת בשקית, והיה עליו לצפות ולהערך לכך כי בסוף ההתעסקות עם השקית היא תחל בחציית הכביש.

כך לדבריו:

"ת. כשראיתי אותה בפעם הראשונה היא עמדה על המדרכה. ש. לפי מה שאני מבינה היא הייתה עם הפנים לעבר מעבר החצייה? ת. לא. היא הסתכלה על השקית אבל הגוף שלה היה לעבר מעבר החציה." (עמ' 29 ש' 8-10).

"ש. אתה לא צופה את זה שהיא מסדרת את השקית כדי לחצות את הכביש? ת. היא התעסקה בכביש (צ"ל - בשקית), הייתי מוכן כדי שהיא תחצה את הכביש, הורדתי את הרגל מהברקס. הרכב התדרדר, זה לא שהיא חצתה את הכביש. ש. אולי חשבת שתספיק לעבור לפני שהיא תספיק לרדת ולחצות את הכביש? ת. לא, אולי חשבתי שהיא בכלל לא תרצה לחצות את הכביש. ש. אז למה היא עמדה שם? ת. כשראיתי אותה בפעם הראשונה היא עמדה על המדרכה. ש. לפי מה שאני מבינה היא היתה עם הפנים לעבר מעבר החציה? ת. לא. היא הסתכלה על השקית אבל הגוף שלה היה לעבר מעבר החציה." (עמ' 29 ש' 2-10).

17. על הנאשם היה לוודא את כוונת הולכת הרגל בטרם החל בנסיעה לעבר מעבר החציה. על הנאשם היה אף לצפות את האפשרות כי הולכת הרגל הקשישה תתרשל ותרד בכל רגע נתון אל הכביש מבלי לבחון את התנועה המתקרבת. זה סיכון שבנסיבות תיק זה ולאור הנתונים שהוצגו היה עליו לצפות ולהערך לו. אילו היה הנאשם מוודא את כוונתיה של הולכת הרגל לחצות את הכביש, לא היה מתחיל בנסיעה לעבר מעבר החציה והתאונה הייתה נמנעת. אילו היה הנאשם נערך לסיכון הצפוי של ירידת הולכת הרגל לכביש, היה נוהג בהתאם.

18. לא זו בלבד שהנאשם התרשל בכך שהחל בנסיעה מבלי להתחקות אחר כוונתיה של הולכת הרגל לחצות את הכביש, אלא המשיך והתרשל גם מרגע שהחל בנסיעה בכך שלא חזר לבחון את השתנות התנאים. הנאשם לא עקב במבטו אחר הולכת הרגל ולא הסתכל לעברה שוב עד לרגע הפגיעה בה. כך לדבריו:

"הסתכלתי על הכביש, לא הסתכלתי עליה. הסתכלתי עליה לפני, ראיתי שהיא לא יורדת, הבחנתי שהיא מסתכלת בכביש ואז התקדמתי עם הרכב, אחר כך כשהתחלתי להיכנס למעבר החציה היא מעדה לי על האוטו, ראיתי אותה, עצרתי את האוטו כפי שאמרתי בחקירה" (עמ' 28 ש/ 18-21). "לא ראיתי אותה בזמן הפגיעה. בני ראה אותה בזמן הפגיעה והזהיר אותי."

האם הנאשם חייב ליתן זכות קדימה להולכת הרגל בטרם החלה בחצית הכביש?

19. ההגנה טענה כי הנאשם הגיע בנסיעה עם רכבו למעבר החציה עוד בטרם הולכת הרגל החלה לחצות את הכביש, ומשכך אינו מחוייב ליתן לה זכות קדימה. ע"ה 2 קבע בחוות דעתו כי כאשר הולכת הרגל החלה בחצית הכביש, רכבו של הנאשם כבר היה מצוי כ- 60 ס"מ בתחום מעבר החציה. (נ/1 סעיף 7.1). ע"ה 2, מצא כי התאונה בלתי נמנעת. ע"ה 2 התבסס בחישוביו על נתונים שסיפק ע"ת 5 ביחס למקום עצירתו הסופי של הרכב, ומהירות נסיעת הרכב (5 קמ"ש). נתונים נוספים שאב מהספרות ומתוך "הנחות סבירות" (כך לדבריו). ע"ה 2 הגיע למסקנה כי מכיוון שזמן החציה של הולכת הרגל אותו העריך כשניה, קצר מזמן העצירה (אותו חישב ומצא - 1.25 שניות) הרי שהתאונה בלתי נמנעת. (עמ' 30-33 לפרוטוקול).

20. צודקת המאשימה בדבריה, כי ע"ה 2 ביסס את חוות דעתו על בסיס נתונים אשר עומדים בסתירה לנתונים אותם סיפק הנאשם בעדותו:

· כך למשל ביחס למרחק החציה של הולכת הרגל. ע"ת 5 וע"ה 2 העידו כי שבשל סיבוב המדרכה באיזור הצומת, המרחק מהמדרכה אל דופן שמאל של רכב הנאשם גדל ככל שמתקרבים אל הצומת. כדי לקבוע את המרחק שהספיקה הולכת הרגל לחצות עד לרגע האימפקט יש לדעת את המיקום בו חצתה. הנאשם בהודעתו הראשונה ת/11 ש' 4 אמר כי הולכת הרגל עמדה בסוף המדרכה בצד ימין של מעבר החציה. בחקירתו הנגדית סימן הנאשם על גבי תמונה 7 בת/9 ב-X אדום, את מקום עמידתה של הולכת הרגל לקראת סיום מעבר החציה. ע"ה 2, בניגוד לגרסאות הנאשם יצא מנקודת הנחה (סבירה לדעתו - נ/1 סעיף 7.4) שהולכת הרגל חצתה במרכז מעבר החציה ומצא כי מרחק החציה הוא כ- 80-90 ס"מ (נ/2). (עמ' 31 ש' 11 ואילך). ע"ת 5 לעומתו, כפי הנראה מדד את מרחק החציה יותר מדי פנימה לעבר הצומת ומצא 1.6 מ' (עמ' 20 ש' 13,16), (ת/7).

· כך למשל, בסעיף 3.1.5 לחוות הדעת (נ/1) ערך ע"ה 2 חישובים המתבססים על תאוצה של 1.5 מ' לשניה בריבוע בעוד הנאשם העיד כי כלל לא האיץ: "לא עלה אפילו הקמ"ש, רק הורדתי את הרגל מהברקס וזהו, זה

רכב אוטומט וזה היה על טורים" (עמ' 25 ש' 6-7).

כך למשל ע"ה 2 ערך חישוב לפיו האימפקט התרחש בסוף תגובה, לקראת בלימה. (קרי תחילת תגובה ברגע שהולכת הרגל ירדה אל הכביש) בעוד על פי עדות הנאשם שלא הבחין בהולכת הרגל אלא עצר אחרי הפגיעה (עמ' 28 ש' 17) לכאורה היה מקום לבצע את החישוב באופן שזמן התגובה יתחיל מרגע האימפקט ולא מרגע הירידה לכביש. אם כך היה נערך החישוב, יכול וברגע הירידה מהכביש הנאשם היה עדין מחוץ לתחום המעבר.

כך למשל ע"ה 2 ביסס את חישוביו תוך הישענות על נתון לפיו הנאשם עצר 0.2 מ' לפני מעבר החציה בטרם החל בנסיעה אל המעבר (עמ' 32 ש' 8) בעוד הנאשם בהודעתו במטרה ת/11 ש' 25 ציין שעצר מטר לפני מעבר החציה ובעדותו בבית המשפט העיד כי עצר 2 מ' לפני מעבר החציה (עמ' 24 ש' 24).

21. סיכומי של דבר, ההגנה הגישה חוות דעת המלמדת כי הנאשם הגיע למעבר החציה בטרם החלה הולכת הרגל בחציית הכביש. לא מצאתי כי ניתן לקבוע ממצאים על סמך חוות דעת זו שכן הנתונים עליה מבוססת שונים מהנתונים שסיפק הנאשם באשר לנסיבות האירוע. מאידך המאשימה מטעמה כלל לא הציגה נתונים מהם ניתן ללמוד כי הולכת הרגל החלה לחצות את הכביש בטרם הגיע רכבו של הנאשם אל מעבר החציה. נטל ההוכחה מוטל על המאשימה, ומשלא עמדה בנטל נותר בעניין זה ספק סביר שמא הולכת הרגל החלה לחצות את הכביש לאחר שרכבו של הנאשם כבר היה על מעבר החציה.

22. בשל הספק האמור, מצאתי לזכות את הנאשם מעבירה על תקנה 67(א) המחייבת ליתן זכות קדימה להולכי רגל **שחוצים במעבר** על מנת לאפשר להם **להשלים** את החציה בבטחה. כאמור, תקנה 67(א1), המחייבת מתן זכות קדימה גם להולך רגל שעומד בסמוך למעבר וטרם החל בחציה, נכנסה לתוקף רק לאחר מועד התאונה.

כמובן שאין בכך כדי לפטור את הנאשם מחובות הזהירות המוגברות שיש לו כלפי הולכת רגל קשישה אשר עומדת בפתח מעבר החציה וגופה מופנה לעבר הכביש. קביעתי כי הנאשם התרשל בכך שהחל בנסיעה מבלי לוודא אם בכוונת הולכת הרגל לחצות את הכביש ומבלי לבחון את מעשיה בהמשך, בעינה עומדת.

גם אם נכונים חישוביו של ע"ה 2 כי מרגע שירדה הולכת הרגל אל הכביש התאונה בלתי נמנעת, הרי שנהיגתו הרשלנית של הנאשם עת קיבל את ההחלטה להתחיל בנסיעה מבלי לבחון את כוונותיה של הולכת הרגל, היא שיצרה את הסיכון שהתממש.

ראו בעניין זה את דברי בית המשפט בע"פ (ב"ש) 7086/02 **מנשה אחיה נ' מדינת ישראל**:

"כאשר אדם, עומד על המדרכה, קרוב לקצה המדרכה, שאחריה מצוי מעבר חציה, ההנחה הסבירה ביותר היא, שאותו אדם רוצה לחצות את הכביש, במעבר החציה... התעלמות מהולך הרגל ואי נקיטת אמצעים נאותים למניעת פגיעה בו והטענה, כי לבסוף היתה התאונה בלתי נמנעת, אינה ממלאה אחר הוראות תקנות התעבורה".

רשלנות תורמת

23. מעדות הנאשם עולה כי הולכת הרגל התרשלה, עת ירדה אל הכביש מבלי לבחון את מצב התנועה, למרות שהנאשם כבר היה סמוך אליה. גם אם כך היו הדברים, אין בהתנהגותה הרשלנית של הולכת הרגל כדי לנתק את הקשר

הסיבתי המשפטי בין רשלנות הנאשם לבין תוצאות התאונה.

בעניין זה, אין לי אלא להפנות לפסק דינה של הש' נתניהו בעניין ע"פ 84/85, דני בן שמואל ליכטנשטיין נ. מ"י:

משנקבע כי התנהגות המערער היתה אחד הגורמים לתאונה נתקיים בה הקשר הסבתי העובדתי ואין זה משנה שהתנהגותו היתה רק אחר הגורמים, כל עוד היה גורם הכרחי שבלעדיו לא היתה התאונה קורית. התקיים בה גם הקשר הסיבתי המשפטי, הן על פי מבחן הצפיה והן על פי מבחן הסיכון והשכל הישר....

המערער התרשל בכך שיצר מצב טעון סכנה. גיבושה של התוצאה התהווה והתממש על רקע מצב מסוכן זה, אמנם על ידי גורם זר - התקר בגלגל. אך היה זה רק מימושה של הסכנה שבעטיה חלה על המערער חובת הזהירות. סכנה זו (להבדיל מהאופן שבו תתממש) יכול היה המערער, כנהג סביר, וחייב היה, לצפות. הוא אינו פטור לכן מאחריות בשל כך שהסיבה המידית והישירה לתאונה היתה של הגורם הזר..."

ראו גם ע"פ 8827/01 **ישראל שטרייזנט נ' מדינת ישראל**:

"גם בהניחנו כי המנוחה חצתה את הכביש ללא תשומת לב לתנועה, ובכך התרשלה, אין ברשלנות זו כדי לנתק את הקשר הסיבתי- המשפטי בין התנהגותו של המערער לבין התאונה. כנדרש מדוקטורית הקשר הסיבתי, היה על המערער לצפות כי הולך רגל שעל מעבר החציה לא יהיה ער לרכבו המתקרב, ואולי אף יטול על עצמו סיכון של חציה על אף התקרבות רכבו בהניחו כי בעל הרכב יכבד את זכות הקדימה שלו"

מחדלי חקירה

24. ב"כ הנאשם הצביע על מחדלי חקירה בתיק: לא נערך שחזור בניגוד להנחיית מדור תד 2/13 הנאשם לא נחקר בזירה, לא נערכה הצבעה, לא תועד מנח הולכת הרגל הנפגעת, מדידת המרחק של הרכב ממעבר החציה לא נעשתה בצורה מיטבית, לא בוצעו חישובים.

אין במחדלים המתוארים כדי להביא לזיכויו של הנאשם מהעבירות של נהיגה רשלנית וגרימת תאונת דרכים. די בראיות שהובאו כדי להוכיח מעבר לכל ספק שהנאשם התרשל בשלב בו החל בנסיעה אל עבר מעבר החציה. לא מצאתי כי בשל המחדלים המתוארים אבדה ראייה בעל פוטנציאל מזכה או הוחמצה הזדמנות למצות קו חקירה אשר היה עשוי להועיל להגנת הנאשם.

לענין זה ציין י. קדמי, בספרו: על הראיות, חלק רביעי (מהדורה 2009) בעמ' 1979 ואילך:

"מחדל חקירה פירושו, כי עקב רשלנותן של רשויות התביעה [לרבות רשויות החקירה] אבדה ראייה בעלת פוטנציאל מזכה, או הוחמצה הזדמנות למצות קו חקירה אשר היה עשוי להועיל להגנת הנאשם. הלכה היא כי מחדל חקירה נזקף לחובתה של התביעה. פירושו של דבר, כי מיוחס משקל מסוים לאפשרות שאילו היו מתרחשים הדברים אחרת - ראייה היתה מושגת, פעולת חקירה...היתה נעשית וכדומה - היתה בפנינו הוכחה המחזקת את גרסת הנאשם"

בית המשפט העליון קבע בע"פ 1826/14 **רווית דוד נ' מדינת ישראל**, כי אין במחדלי חקירה כשלעצמם כדי להביא לזיכויו של נאשם, אם הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמתו (ראו למשל: ע"פ 8447/11 **סולימאן נ' מדינת**

ישראל (24.9.2012); ע"פ 6040/05 אלנבארינ' מדינת ישראל (9.8.2006); רע"פ 2132/11 ארז נ' מדינת ישראל (20.3.2011).

סוף דבר

25. שוכנעתי מעבר לכל ספק שהנאשם נהג ברשלנות, עת החל בנסיעה לעבר מעבר החציה, על אף שהבחין הולכת הרגל הקשישה עומדת במקום על שפת המדרכה כשגופה פונה לכיוון הכביש, וזאת מבלי שעמד על כוונתיה של הולכת הרגל ואף מבלי שעקב אחר השתנות הנסיבות עת התקרב לעברה.

שוכנעתי מעבר לכל ספק כי אלמלא הנאשם התרשל התאונה היתה נמנעת.

לאור האמור אני מרשיעה את הנאשם בעבירות של נהיגה רשלנית וגרימת תאונת דרכים שתוצאתה חבלה של ממש עבירות על סעיפים 62(2), 38(2), 38(3) לפקודת התעבורה ותקנה 21(ב)(2), לתקנות התעבורה.

לא שוכנעתי מעבר לכל ספק כי הולכת הרגל החלה לחצות את הכביש לפני הגעתו של רכב הנאשם אל מעבר החציה. בשל הספק, אני מזכה את הנאשם מהעבירה של אי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חציה בניגוד לתקנה 67(א) לתקנות התעבורה.

ניתנה והודעה היום ל' שבט תשע"ז, 26/02/2017 במעמד הנוכחים.